

B La poésie

Met de term *poésie* worden dichtkunst en gedichten aangeduid. Het is niet eenvoudig dit genre af te bakenen. Meestal gaat het om korte teksten, die in weinig woorden veel kunnen zeggen. Dichters proberen een bepaald gevoel bij de lezer op te roepen en daarom kiezen zij de woorden zorgvuldig en besteden zij veel tijd aan het formuleren van zinnen of regels.

De manier waarop de schrijver zich uitdrukt, wordt ook wel 'de vorm' genoemd. Die aandacht voor de vorm kun je op vier verschillende manieren merken:

- aandacht voor klank (zie **rijm**) en ritme.
- verrijking van betekenis door het gebruik van **stijlfiguren** en **beeldspraak**.
- spelen met de zinsbouw, waardoor de aandacht van de lezer naar een bepaald punt getrokken wordt.
- creatief gebruik van de typografie (lettertypen en opmaak).

Jacques Prévert

Hieronder ga je een gedicht lezen van de populaire schrijver/dichter Jacques Prévert (1900-1977). Jacques Prévert was een Frans dichter, toneel- en scenarioschrijver. Van zijn eerste dichtbundel *Paroles* (1946) werden maar liefst 2 miljoen exemplaren verkocht. Prévert werd een populair dichter dankzij zijn duidelijke taalgebruik en vele woordspelingen. Zijn gedichten worden nog steeds vaak behandeld op Franse scholen. In zijn teksten neemt Prévert het vaak op voor de buitenbeentjes in de samenleving. De hoofdpersoon van het gedicht dat je nu gaat lezen is zo iemand, een *cancre* (slechte leerling), die volgens de leraren niet wil deugen.

TEXTE 3

Jacques Prévert, *Le cancre*

- 1 Il dit non avec la tête
Mais il dit oui avec le cœur
Il dit oui à ce qu'il aime
Il dit non au professeur
- 5 Il est debout*
On le questionne*
Et tous les problèmes sont posés
Soudain le fou rire* le prend
Et il efface* tout
- 10 Les chiffres et les mots
Les dates et les noms
Les phrases et les pièges*
Et malgré les menaces* du maître
Sous les huées* des enfants prodiges*
- 15 Avec des craies* de toutes les couleurs
Sur le tableau noir du malheur
Il dessine le visage du bonheur.

staat rechtop
ondervraagt hem

slappe lach
veegt uit

strikvragen
dreigementen
gejoel, wonderkinderen
krijtjes

Source: Jacques Prévert, *Paroles* (© Éditions GALLIMARD)

- a Lees tekst 3. In dit gedicht staan een aantal tegenstellingen. Zoek die tegenstellingen op in de tekst en vul het schema aan.

la tête	le cœur
non	
ce qu'il aime	
malheur	

b Lees het gedicht *Le cancre* nog eens. Beantwoord onderstaande vragen in het Nederlands.

1 Hoe reageren de goede leerlingen uit de klas op *le cancre*?

2 Het woord *cancre* klinkt heel negatief. Klopt dat met de toon van de rest van het gedicht?

Leg je antwoord uit. _____

3 Geef in je eigen woorden weer wat de verteller volgens jou van deze leerling vindt.

c Lees tekst 3 nog eens. Jacques Prévert maakt in zijn gedichten vaak gebruik van **beeldspraak**.

1 Wat bedoelt Prévert met *le tableau noir du malheur* en *le visage du bonheur*?

2 Om wat voor soort beeldspraak gaat het hier?

d Lees het gedicht *Le cancre* nog eens en beantwoord de vragen in het Nederlands.

1 Aan het begin van *Le cancre* komt **rijm** voor. Welk soort rijm heeft Prévert hier gebruikt?

A eindrijm

B binnenrijm

2 Volgens welk rijmschema is het rijm gerangschikt?

A a b a b

B a b b a

3 Hoe noem je zo'n soort rijmschema?

5 «*Il dessine le visage du bonheur*». Probeer je voor te stellen wat deze leerling aan het eind van het gedicht op het bord tekent. Geef nu 'le visage du bonheur' van de leerling weer in een tekening of collage.

